

Datum: 30.08.2018
Medij: Nedeljnik
Rubrika: Brifing
Autori: Dimitrije Đurić
Teme:

Napomena:
Površina: 621
Tiraž: 0

Naslov: Zašto neko doktorira? Taj papir ne znači ništa bez naučnog rada

Strana: 16,17

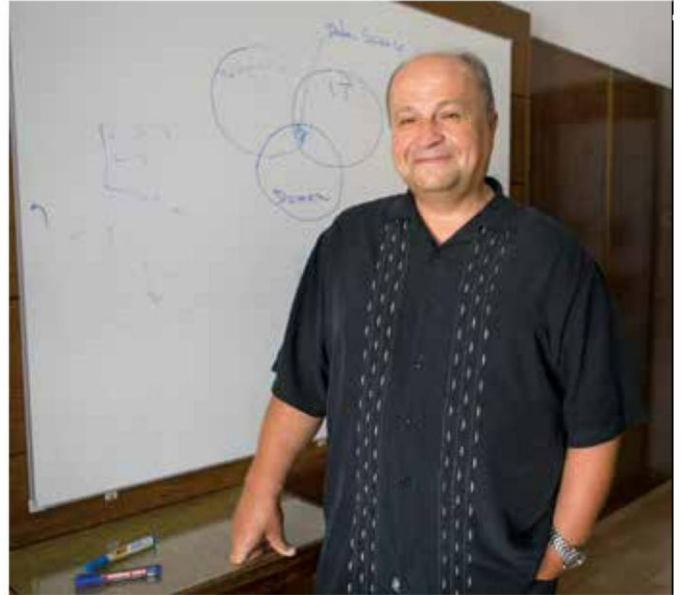
Brifing

INTERVJU PROFESOR ZORAN OBRADOVIĆ

Zašto neko doktorira? Taj papir ne znači ništa bez naučnog rada

Na Univerzitetu Tempel u Filadelfiji, SAD, profesor Obradović je direktor Centra za analizu podataka i biomedicinsku informatiku. Jedan je od najcitiranijih naučnika u toj oblasti (citiran je više od dvadeset hiljada puta), njegov indeks naučne kompetentnosti (h-index) iznosi 54. Profesor Obradović ovog puta u Beogradu boravi povodom naučnog skupa, radionica od oko 600 naučnika iz SAD, Srbije i Zapadnog Balkana koji se bave naukom o podacima

Piše Dimitrije Đurić

Značaj koji je imala nafta u prošlom veku, danas imaju podaci. Možda čak i veći, imajući u vidu da se, za razliku od naftnih, bušotine podataka nalaze svuda pa i, na primer, u telefonu koji je zabeležio razgovor sa profesorom Zoranom Obradovićem koji se upravo bavi naukom o podacima, Data Science. Na Univerzitetu Tempel u Filadelfiji, SAD, profesor Obradović je direktor Centra za analizu podataka i biomedicinsku informatiku. Jedan je od najcitiranijih naučnika u toj oblasti (citiran je više od dvadeset hiljada puta), njegov indeks naučne kompetentnosti (h-index) iznosi 54.

Profesor Obradović ovog puta u Beogradu boravi povodom naučnog skupa, radionica od oko 600 naučnika iz SAD, Srbije i Zapadnog Balkana koji se bave naukom o podacima, sa ciljem da se međusobno povežu i razmotre načine na koje može da se uspostavi nova saradnja između Data Science, matematike i nauka koje generišu velike količine podataka (Big Data) i koje zahtevaju napredne metode za njihovu obradu.

Zašto se nauka o podacima smatra jednom od ključnih za razvoj nauke u svetu?

Moja laboratorija se bavi prediktivnim modeliranjem, dakle, predviđa nešto pre nego što se desi, za razliku od starog pogleda na svet, kada smo čekali da se nešto desi, pa da ga onda popravljamo. Danas su se umnogome

promenili načini na koji se skupljaju i čuvaju podaci, nekada su mediji potrebni za to bili izuzetno skupi, a danas je dovoljan telefon. Nama, u stvari, treba „recept“ kako bismo nešto uradili bolje. Ljudi koji prave te „recepte“ su deficitarni. Zato doktorandima obično kažem da ne moraju da brinu za posao, jer problemi kojima se bave neće biti rešeni pre nego što se oni penzionišu.

Na koji način nauka o podacima može da nam pomogne, budućici da je primenjiva na gotovo svaku oblast?

Pre dva meseca, publikovali smo rad koji pruža pomoć u zdravstvu, u urgentnoj medicini. Zašto je to bitno? Zato što je to mesto gde nemamo dovoljno lekara, nigde u svetu, ni dovoljno instrumenata. Medicinska sestra mora da predvidi da će neki resurs biti neophodan za nekog pacijenta. Mi smo napravili sistem koji pomaže toj medicinskoj sestri da napravi bolje odluke. Mi smo napravili takav sistem koji može da zameni sestru u mnogim rutinskim poslovima, ali je mi ne izbacujemo sa radnog mesta, već koristimo, na primer, beleške koje ona pravi, jer ima korisne informacije koje donedavno nismo umeli da iskoristimo, a to je rukom pisani dokument.

Ranije ove godine preispitivana je i etička dimenzija upotrebe podataka.

I Majkrosoft je, ne tako davno, pustio u rad sistem „machine learning“, ma-

šinu koja uči iz podataka, a koja nam omogućava da razgovaramo sa njom, kao sa čovekom. Međutim, došlo je ubrzo do zloupotrebe tog sistema, što ljudi koji su to napravili nisu očekivali. Povukli su sistem, jer je počeo da, na primer, psuje. Naravno, oni nisu odustali od tog sistema, ali treba uzeti u obzir korisnika, potencijalne zloupotrebe. Na nivou kompanija, vidim da se sada ta pitanja ozbiljno posmatraju.

Ali, uzmimo u obzir da treba da odlučimo koga da izaberemo da bude direktor kompanije. Svi ti ljudi imaju neku istoriju, šta su radili ranije. Iz ugla Data Science, nas interesuje i ko su ti uspešni ljudi, odnosno koje osobine imaju ti uspešni ljudi. Takav sistem će imati tendenciju da kaže kako je najbolje da uzmemo muškarce jer, istorijski gledano, direktori su bili muškarci. Moramo to uzeti u obzir, jer sistem ne prepoznaje stereotipe.

Kako ocenjujete rang BU na ovogodišnjoj Šangajskoj listi?

Čini mi se da je lakše podići rejting nego ga zadržati. Rejting Beogradskog univerziteta, bez sumnje, može i dalje da se podiže. Međutim, to je proces u kom se mora biti uporan. Svake godine moramo da pravimo sve bolji i bolji tim. U svakom slučaju, veoma je bitno postaviti prioritete. Dosta saradujem sa naučnicima iz Srbije, naročito sa onima koji dolaze na rad u moju laboratoriju. Primećujem da, kada se vrate u Srbiju, više vremena moraju da posvete nastavi nego što to ja radim, iako

Datum: 30.08.2018
Medij: Nedeljnik
Rubrika: Brifing
Autori: Dimitrije Đurić
Teme:

Napomena:
Površina: 621
Tiraž: 0

Naslov: Zašto neko doktorira? Taj papir ne znači ništa bez naučnog rada

Strana: 16,17

Majkrosoft je, ne tako davno, pustio u rad sistem „machine learning“, mašinu koja uči iz podataka, ali je ubrzo došlo do zloupotrebe tog sistema. Povukli su sistem, jer je počeo da, na primer, psuje. Ali nisu odustali...

nema ničeg lepšeg od toga. Tu trpi nauka, a to je stvar prioriteta. Onome ko je naučno produktivan – a to se, srećom, kvantitativno može proveriti na Google Scholaru – treba omogućiti da se više posveti nauci, a manje predavanjima. Ljudi moraju da budu i motivisani, za to postoje različiti načini. Entuzijazam koji je, inače, svojstven naučnicima, nije dovoljan. Veliki deo ljudi srpskog porekla koji se bave naukom u inostranstvu, bio bi vrlo srećan da pomogne koliko god može. Nije sve pitanje uslova. Bitno je rano identifikovati ljude koji bi želeli da rade. I raditi sa njima u cilju njihovog napretka.

Šta mislite o bolonjskom sistemu studiranja?

Iako bolonjski sistem ima svoje prednosti, plašim se da će, na neki način, smanjiti kvalitet naučnih radova i rezultata. Zahtevati, na primer, rokove u kojima ljudi treba da doktoriraju je veoma opasno, jer ljudi treba da doktoriraju onda kada imaju vredne rezultate.

Ovde je poslednjih godina otvoreno nekoliko afera u vezi sa plagiranjem doktorata...

Nisam toliko upućen u to šta se dešava u Srbiji kada je reč o doktoratima. Ali čini mi se da je najvažnije promeniti svest o tome zašto neko radi doktorat. Taj papir ne znači ništa. Ne možemo imati doktorat ako nismo objavili rad kao prvi autori na nekim ozbiljnim mestima. To je sramota. To neće izaći ni na šta. **N**

FOTO: IGOR PAVIČEVIĆ

